

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

~~~~~ Poštne-hranilnični račun št. 841-652. ~~~~~
TELEFON števil 1187.

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 mvč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Novejšini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za ovrtnice, zahvale, poslanice, oglašne denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave Edinosti. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI

Načelnik generalnega štaba.

DUNAJ 5. Načelnik generalnega štaba FML Conrad pl. Hötendorf je danes dospel iz Hamburga.

Novi člani gospodarske zbornice.

DUNAJ 5. „Zeit“ poroča, da bodo naučni minister Marchet, dr. Baernreiter, grof Stürgkh, dr. Kathrein, grof Vetter in grof Sylva-Tarouca imenovani členom gospodarske zbornice.

Princ Ludovik bavarski obolev.

DUNAJ 5. Iz Monakovega poročaja, da je opasno obolev princ Ludovik bavarski, stareji brat pok. cesarice Elizabete. Zdravniki so izjavili, da bo težko okrevati.

Shod čeških strank v Pragi.

PRAGA 5. O današnjem shodu državnih poslancev čeških strank je bil izdan nastopni komuniké: Poslanci češkega naroda in sicer zastopniki agrarne stranke, katoliško-narodne stranke, ljudske stranke, narodne stranke, narodno-svobodomislne stranke in državno-pravno-ljudske koncentracije so imeli danes v Pragi shod. Po dovršeni debati je bilo sklenjeno nastopno: Zastopniki imenovanih strank se izjavljajo enoglasno za ustanovitev skupnega kluba čeških državnih poslancev, katerih naloga bo zastopati narodni in državno-pravni program ter uravnati parlamentarične odnose češke delegacije do vlade in drugih strank, v kolikor se gre za skupne stvari ljudstva.

Zlata poroka kneza in kneginje Schwarzenberg.

PRAG 5. Knez in kneginja Schwarzenberg sta danes praznovala zlato poroko. — Med drugimi sta jima čestitala tudi cesar in papež.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 5. Danes je pričela razprava o službeni pragmatiki uradnikov državnih železnic. Minister Košut je v svojem govoru rekel, da je bil doslej uradni jezik železnice madjarski in da ostane tudi v bodoče. Hrvatje so to vprašanje krivo razumeli, kajti njihove zahteve so v nasprotju z pogodbenim zakonom. Ta zakon določa, da je uradni jezik skupnih uradov na Hrvatskem hrvatski. Uslužbenci državnih železnic pa niso državni uradniki. Ogrska vlada hoče ostati s Hrvati v prijateljskih odnosih, vendar ne more dopustiti, da se pogodbeni zakon razširi. Predsednik Justh je poročal, da je naročil zaprisežene hrvatske stenografe, ker bodo hrvatski poslanci govorili hrvatsko. Poslanec Vrbanić je izjavil, da se bodo hrvatski poslanci na razpravi posluževali hrvatskega jezika. Na to je bila razprava prekinjena in odložena na jutri.

Ban se ne udeleži slavnosti v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 5. „Ogr. biro“ poroča iz Zagreba: Ban grof Pejačević je dne 3. t. m. obolev. Zdravnik mu je svetoval, naj ostane doma in naj počiva. Z ozirom na to ne bo banu možno, da se udeleži slovesnosti v Budimpešti.

Ogrska zastava na skupnih uradih na Hrvatskem.

BUDIMPEŠTA 5. „Ogr. biro“ poroča: Neki jutranji list je priobčil vest iz Zagreba, da je hrvatska vlada naprosila ogrsko vlado, naj se povodom jubileja kronanja to pot na skupnih uradih ne razvesi tudi ogrske zastave.

ve, ker ne bi bilo možno, da se na vseh krajih prepreči eventualne izgrede. Kakor smo zvedeli od najkompetentnejše strani, je ta vest popolnoma neosnovana. Dosedanja praksa ostane tudi še nadalje v veljavi ter bo na skupnih uradih na Hrvatskem na dan jubileja kronanja razvešana tudi ogrska zastava.

Spremembe v bolgarskem ministerstvu.

SOFIJA 5. (Bolg. brz. ag.) Včeraj je knez podpisal dva dekreta, s katerima je Halačev imenovan ministrom javnih del, ravnatelj vojaške šole general Nazlumov pa vojnim ministrom, na mesto generala Surova, ki je odstopil. Stolica ministra za javna dela je bila doslej izpraznjena.

Potovanje Fallieres v Škandinaevio.

PARIZ 5. „Petit Parisien“ poroča, da je določeno, da se predsednik Fallieres poda v Stokholm pred ali po svojem potovanju na Norveško, da vrne kralju Oskarju obisk minolega leta.

Francosko-japonska pogodba.

PARIZ 5. Kakor poročajo nekateri listi, bo francosko-japonsko pogodba podpisana v četrtek zvečer ali petek dopoldne. Sodi se, da priobči minister Pichon, ki bo v petek odgovoril na interpelacijo o vedenju Francije na Haški konferenci, tudi glavne točke francosko-japonske pogodbe.

Švedski kralj.

STOKHOLM 5. Zdravstveno stanje kralja se je zboljšalo. Kralj je začasno zopet prevzel vlado.

Prihod brunšviškega vojvode.

BRUNŠVIK 5. Danes ob dveh popoldne je s posebnim vlakom dospel vojvoda Ivan Albrecht s soprogo ter imel slovesen uhod v mesto.

Volitve na Romunskem.

BUKAREŠT 5. Na včerajšnjih volitvah za senat so v drugem razredu dobili licalci od 50 sedežev 47; konservativci so dobili 1 sedež, potrebni sta dve ožji volitvi.

Štrajk v Buenos Ayresu končal.

BUENOS-AYRES 5. Generalni štrajk masinstov je poravnal sodišče.

Štrajk mornarjev na Francoskem.

BORDEAUX 5. Vpisani mornarji so sklenili nadaljevati štrajk, dokler se popolnoma ne ugodni njih zahtevam.

Predsednik Roosevelt.

LONDON 5. Neko new-yorskoro poročilo „Tribune“ pravi, da je predsednik Roosevelt svoji soprogi obljubil, da se poda v Evropo, ko mine njegovo predsedništvo in da hoče tamkaj dlje časa preživeti v miru.

Kitajci proti misijonarjem.

LONDON 5. „Daily Mail“ poroča iz Hongkonga: V Ciantungfu je neki Kitajec pretepel metodistiškega misijonarja Pollanda ter ga zabol v pljuča.

Rusija.

Atentat na inženirja.

MOSKVA 5. V tramvajski delavnici je bil na nekega inženirja izvršen atentat. Inženir je umrl.

Punt gardnih huzarjev.

PETROGRAD 5. V gardnem huzarskem polku v Carskem Selu je včeraj izbruhnil punt, kakor v minolem letu v Preobraženskem polku.

navzlic dvojnemu bremenu kakor jelen lahko-nogo stekel po temni soteski.

A v tem hipu je pogledal mesec izza velikega črnega oblaka in razlil svojo luč po okolici.

V primeri z udobnostjo in razkošnostjo Hvartonovega dvorca je nudil hotel Flanagan le žalostne dobrote. Namesto lepih preprog in zagrinjal so našli gostje grbave deske v tleh in ubite, napol slepe šipe v oknih. Pač je bil poslal Lavton par dragoncev na brzih konjih naprej, da pripravita nekoliko sobe, a koristilo je to seveda malo.

Sara ni bila prenehala vso pot s svojimi pogovori in fantazijami; a zdaj se je tiho in mirno pustila peljati v njej pripravljeno sobo. Lavton pa je poprosil Izabelo, ki je bila od vseh najbolj hladnokrvna — prava hči vojaka —, da bi mu pomagala urediti sobico za njenega brata. Stopila sta v majhno čumnato z enim oknom, ki je gledalo na gorovje.

Stotnik ga je šel odpret, in tu je vzkliknila Izabela, ki je tudi bila stopila k oknu in pogledala ven:

„Poglejte no, stotnik, kaj pa blešči tam-le v mesečini?“

Oknu nasproti je ležala šupa in Lavtonovo ostro oko je spoznalo takoj, kaj je ono tam.

„To so muškete!“ je zavpil.

Socijalna demokracija in državno-zborske volitve.

Piše dr. Josip Mandić.

Oblaki, ki so zakrivali politično obzorje dne 14. in 23. maja, so se razpršili. V vedno hitrejšem tempu se ločujejo eden od drugega. Še malo in na mesto njih, ki so za dlje časa preprečali vsako orijentacijo, se pojavlja žarek solca, ki osvetlja do sedaj temno atmosfero.

Svet je bil osupnjen in začuden se je vpraševal, ali je to možno? Odkodi toliko glasov? Kako?

Da je socijalno-demokratska stranka v problem volilnem boju zbrala za svoje kandidate toliko glasov, da je zmigala v tolikih volilnih okrajih, to ni šlo marsikomu v glavo. In kakor se navadno godi, ko se človeški um nahaja pred kakim „enigmom“, — zapalo se je tudi takrat v nasprotni ekstrem in tolmačilo stvar v prilog neopracenemu in neobstoječemu radikalizmu: vspeh stranke se je identifikovalo s triumfom ideje.

Dejstvo je, ki se mora računati žnjim: socijalno-demokratska stranka je dosegla na državnozborskih volitvah nepričakovano velike uspehe. Toliče, kakor sama niti od daleč mislila ni. Vsi večaki in izvedenci na polju politike so prognosticirali tej stranki k večjemu okroglo število kakih 50 mandatov. — Kako majhna je ta — sama po sebi znamenita številka, v primeri z ono, ki so jo socijalni demokratje faktično dosegli. Ker so volitve v Galiciji tudi že dovršene, daja se fiksirati točno definitivno število socijalističnih mandatov. — Socijalno-demokratska stranka razpolaga s 87 mandati, ali z drugo besedo: ta stranka bo najmočnejša parlamentarična skupina.

Od kodi pa je prišlo socijalno-demokratski stranki toliko podpore?

Nisem samo slučajno na začetku teh izvajanj govoril o zmigi socijalno-demokratske stranke in ne o zmigi socijalno-demokratske ideje. To je velika razlika.

Ne daja se oporekati, da je zmigala socijalno-demokratska stranka. V koliko pa je o tem zmigala tudi ideja, program, to je drugo vprašanje. In tu bi se tudi lahko dalo reči: kolikor ljudij, toliko naziranj. V eni točki pa smo vendar vsi složni: triumf stranke, kakršna je socijalna demokracija ne pomenja še trumfa nje načel. In po mojem mnenju (a izrekli so to isto tudi mnogi izkušeni politiki) ne pomenja tega v nobenem slučaju. Število glasov, oddanih za socijalistične kandidate, ne odgovarja nikakor številu volilcev, ki se priznavajo za socijaliste! To vedo dobro tudi vodilni krogi socijalne demokracije. Od todi njihov momentanni kvietizem.

Ako je pak temu res tako, potem treba odgovoriti na vprašanje: odkodi socijalistom toliko glasov? Očitno je, da so vspeh socijalne demokracije započeli vnapi, izven nje ležeči in zaradi tega slučajni, heterogeni faktorji. Na kratko povedano: za socijalno demokracijo so glasovali mnogi, ki ne soglašajo s programom te stranke, ki ga mnogi niti ne poznajo, ki ga nočejo poznati in ki bi najbrže — ako bi se socijalna demokracija spravila na uresničevanje svojega radikalne-

ga programa — v hipu odpadli od nje. To postaja jasno, ako razširjamo svojo perspektivo ter pomislimo na politični položaj, kakor je bil pred državnozborskimi volitvami. V njem, v splošnem političnem položaju — so namreč socijalisti našli najiskrenejšega in modrega zaveznika, ki jim je pomagal do zmage. To je prvi — psihološki — moment, ki nam razjašnjuje gori navedeno dejstvo. Splošna politična konfiguracija zadnjih let je v prvi vrsti favorizirala nastop socijalne demokracije v prošlem volilnem boju. Mislim, da se situacija ne daja bolje izraziti, nego je to storil državni poslanec dr. Sommer v dunajskem „Deutsches Tagblatt“ s tem, da vspeh socijalne demokracije dovaja v zvezo z različnimi „znamenji razpoloženja“ (Stimmungssymptome). Gotovo: razpoloženje, to, kar se pravi „Stimmungspolitik“, izrazi nezadovoljstva, malkontentstva — nezadovoljstva se strankami, z osebami, ki so v dolgih 6. letih parlamentarnega zasedanja trčili čes v lapalije a pozabljali na povzdigo potrebnih slojev in sploh na zboljšanje gospodarskega stanja velikega dela prebivalstva. (Pride še.)

Za skupen klub.

(Glas s Štajerskega.)

Volitve po vsej Avstriji so dovršene. Kar se tiče nas Jugoslovancev, smo lahko z njimi popolnoma zadovoljni. Priporili smo si mandate, ki so nam bili odkazani, zmagonosno. Nobeden volilni okoliš ni bil za nas v nevarnosti. Kako pa izgleda stvar pri naših sovražnikih? Poglejmo samo v Istri! — Gospodovalna italijanska kamora ni dne 14. maja niti jednega mandata pridobila. Na ožjih volitvah je sicer v dveh volilnih okrajih zmigala — ali kakšna zmaga naj bo to? Kako bi izgledali Italijani v Puli, ako bi bili socijalisti postopali po svojih načelih? Se huja je predla Bartoliju. Torej 600 glasov večine na ožji volitvi — in to naj bo italijanski volilni okraj? Sedaj še le prihaja na dan vsa kruta krivica, pod katero so istrski Slovani stoletja in stoletja ječali. Uradne statistike o slovenskem ljudstvu v Istri so laž. Pokazala je to sedanja tajna volitev. In Italijani so se drznili v deželnem zboru istrskem zavračati hrvatske interpelacije, ko jih niti tretjina ni v Istri? Ne vem, kako bi nazivali narod, ki je tako predrzen, in vlado, ki to trpi — sicer je avstrijska! Radovedni smo, da-li izvestni krogi na Dunaju odpro svoje oči, dokler še ni prepozno? Sicer bodo primorani v to. — Volitve so nam priča.

Zora puca bit će dana. Istra in Trst sta pokazala, kaj se do sedaj z dobrim, premišljenim delom! Posebno veselje nas je spreletelo, ko smo tudi o koroški zmigi zaznali. Vsa čast Koroščem in njih voditeljem! Prodani so bili kakor Štajerci, a pokazali so svetu po volitvah svojo moč. Tudi koroški trpin, katerega je svoj lastni „brat“ pogazil, gre na dan. Jug in sever naše domovine se gibljeta, morda pride tudi sredina do pameti. Ravno na mejah je naša narodna stvar začela bujno napredovati — brez impulza od sredine. Značilno za Jugoslovane je tudi to, da pri nas ni izvoljen noben socijalist. Ako bodo socijalisti tudi nadalje tako postopali proti nam kakor so do sedaj, ne pridobe tudi v bodoče tal v Jugoslovanih. Z volitvami smo torej Jugoslovani lahko zadovoljni. Vseh treznomislih Jugoslovancev želja pa naj bo, da se vsi naši jugoslo-

Lavton se je sklonil nad postelj in njegov mračni pogled je pričal, kaj se godi v njem.

„Izabela,“ je pričel, „jaz vem, da je Vaša duša močna, kakor malokatero ženske...“

„Ali mi imate kaj povedati?“ je šepetala.

„Govorite... govorite brez straha.“

Stotnik je obrnil strani obraz, ko je rekel:

„Za tako rano je ni pomoči.“

„Ne bojim se smrti, stotnik,“ je odvrnila Izabela, „a hvala vam, da ne dvomite nad menoj. Vedela sem to od prvega trenutka...“

Lavton se je okrenil k gospodični Petnovi in glas se mu je tresel, ko je dejal:

„Prav je, da kliče Anglija naše mladeniče na bojišče; ali če postane taka cvetka krvava žrtev vojne, potem me je groza mo-jega poklica.“ In šel je iz sobe.

Kmalu je dospel Jurij Singleton in v srce segajoč je bil njegov obup, ko je ob postelji svoje umirajoče sestre zdrknil na kolena. „O moj oče — moj vboji oče!“ je stokal.

Izabela pa ga je smehljaje tolažila:

„Bodi močan, Jurij. Oče — on je vojak in kristjan...“

Potem pa je prosila, da bi jo pustili samo z bratom in s Faniko.

Jurij jo je podpiral, ko se je sklonila zdaj pokoncu in položila svojo roko v Fanikino.

(Pride še.)

PODLISTEK.

VOHUN

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

„Kajpak še!“ je rekla Liza. „Najboljši mož na svetu! Kaj pa je potem moj strašmojster, ki bo ravnokar avansiral? — A res je pa le, da je bil krošnjar, ki nas je alarimiral nocoj, in kdo vé, če bi bil stotnik Žak dobil to-pot bitko brez naše pomoči.“

„Kako pravite, Liza?“ je ostrmel Lavton, „da vam je sporočil Breza o naši nevarnosti?“

„Da, on. A morala sem pošteno nagnati fante, da so se spravili noge, ker hudiču res nihče rad ne verjame.“

„Pri Bogu, pomoč je prišla o pravem času!“ je vzkliknil stotnik. „Da ni bil moj konjiček hitrejši od krogelj teh lopovov, ne bi jahal nemara zdaj tu zraven Vas.“

Katra pa se je brž oglašila:

„Sem vedela, da nas čaka nesreča. Solnce je bilo zašlo za črnim oblakom in pes je tulil vso noč. Zraven se mi je pa še sanjalo pred kakim tednom, da so se mi sežgale vse pogace.“

Njenemu modrovanju je naredil Lavton konec s tem, da je vzpodbol konja, ki je

vanski poslanci zedinijo v močen jugoslovanski klub, ki naj šteje 37 moč, nikakor pa ne 30 kakor hoče „Slovenec“. Radovedni smo, ali z maga z drava pамет, ali strankarska, hudobna, brezmiselnost? Da se zgodi prvo — v to pomoz Bog!

Perun.

Vsebinska prestolnega govora.

Dunajska „Zeit“ zatrjuje, da bo prestolni govor, s katerim otvori cesar novo poslansko zbornico, dolg ter da bo naštel vse zakonske načrte, s katerimi se bo morala zbornica baviti. Med temi bodo zakonski načrti politično-gospodarske, politično-socialne in izključno politične vrste. Govor bo posebno poudarjal potrebo razvoja politično-socialne zakonodaje. Z ozirom na gospodarsko polje bo naglašal korist gradenj novih železnic, izlasti v Dalmaciji ter Bosni in Hercegovini. Med najvažnejšimi politično-socialnimi načrti bo zavarovanje za slučaj starosti in onemoglosti. Govor napove predlogo novega vojaškega zakona, s katerim se uvede dveletna služba in reforma vojaškega kazenskega postopanja. Vprašanje nagodbe z Ogrsko se omeni samo s splošnimi frazami. Konečno bo prestolni govor konstatiral dobre odnose z vsemi državami in neomajano nadaljevanje trozveze ter zaključil z nado, da se ohrani mir med narodi.

Ista „Zeit“ poroča, da bo seja dne 17. t. m. samo formalna. Slovesna otvoritev zbornice, na kateri bo prečitani prestolni govor, bo pa 18. t. m. Dne 20. prične zbornica svoje delovanje.

Ministerski predsednik Beck in socialna demokracija.

„Prager Tagblatt“ je priobčil izjave ministerskega predsednika barona Becka, ki jih je isti podal deputaciji industrialcev bombazevine glede stališča vlade nasproti vspehom socialnih demokratov na zadnjih državnoborskih volitvah. „Jaz sem — je rekel baron Beck — programatičen optimist in vidim, da sem imel pri tem še vedno prav. Je-li treba videti reči vedno črno? Povsod je najti svitel žarek, s katerega je tudi najtemnejše stvari sediti s prijaznega stališča. Jaz sem tudi sedaj vzlic vsemu pežimizmu veselo razpoložen in se ne maram nikakor otrestiti svojega optimizma. Ne morem pa umeti, kako se je moglo priti do zaključka, da mora vlada zapustiti svoje mesto, ker se je ojačila stranka, o kateri se ne ve, kako nastopi v zbornici. Tu treba počakati. Socialna demokracija ne bo smela okvirati pozitivnega delovanja, ako hoče sama kaj doseči. Čujem, da bo socialna demokracija s posebno vneto delovala za dveletno vojaško službo. Vlada ni nasprotna tej zahtevi, ali za izvedbo te in drugih reform jej je treba dati potrebne sredstev. Jaz se ne bojim socialne demokracije. Ako se me vedno straši z veličino socialno-demokratske stranke, odgovorjam vedno z vprašanjem: Kedaj in kje pričenja prav za prav socialno-demokratska nevarnost? Pričenja-li pri enem, dveh ali treh poslancih? Kdo zamore navesti število? Čim večja je stranka, tem večja je tudi nje odgovornost, in tem bolj teži za tem, da doseže vspehov. Ne verjamem, da se bodo socialni demokrate hoteli izključiti od plodonosnega delovanja v zbornici, že radi tega ne, ker so videli, da večne negacije ne dovedejo do povzdige, ampak do gotovega pogina.

Položaj na Portugalskem.

Kakor javljajo vesti iz Lizbone, postaja položaj na Portugalskem čim dalje bolj opasen. Opozicijski listi pišejo, da bo ustava suspendirana za tri leta, a ministerski predsednik Franco mora tako dolgo vladati brez zbornice, kajti nove volitve bi utegnile privedi v zbornico proti-dinastično večino. Kralj je med tem storil korake, da pomiri prebivalstvo. Z lastno odredbo je povišal plače častnikom, podčastnikom in umirovljenim podčastnikom, kakor tudi uradnikom; pomnožil je in povišal vseučilišne štipendije na vseh višjih šolah. Vsem je obiskal vse vojašnice in pregledal čete, ki so pod orožjem. V Oportu je prišlo do velikih protidinastičnih demonstracij, tako, da je moralo posredovati vojsstvo.

Dogodki na Ruskem.

Reorganizacija urada za vnanje stvari in konzularnega zbora.

Kakor javljajo iz Petrograda, je imenovana posebna komisija, ki ima nalogo, da izvede popolno reorganizacijo urada za vnanje stvari in konzularnega zbora.

Druga železniška proga Petrograd-Moskva.

Iz Petrograda javljajo, da je car odobril načrt za gradnjo druge železniške proge Petrograd-Moskva, ki ga je predložil minister za promet.

Drobne politične vesti.

Odkritje spomenika carja Aleksandra II. v Sofiji. Iz Sofije poročajo, da so slavnosti odkritja spomenika carja Aleksandra II., določene za september 1. l., katerih se je imel udeležiti tudi veliki knez Vladimir, odložene na prihodnje leto.

Kazenska razprava o atentatu na kralja Alfonza. Minoli ponedeljek je prišla v Madridu razprava radi atentata na kraljevo dvojico, ki se je dogodil na dan njune poroke. Obtožene so štiri osebe, od katerih je najinteresnejša profesor Ferrer. On sam pravi, da po njem

utemeljena šola ima namen razširjati anarhistične ideje in da je bil iz njegove šole napadelec, ki je umrl za ranami, ki jih je zadobil povodom eksplozije bombe.

Liga proti dvoboju. Iz Budimpešte poročajo, da je glavna skupščina lige proti dvoboju sklenila sklicati tega leta v Budimpešti mednarodni kongres društev proti dvoboju. Predsednikom mesta odstopivšega Rakovskega je izvoljen general Stefan Turr. Mednarodni kongres anarhistov prepovedan. Iz Haaga poročajo, da je vlada prepovedala mednarodni kongres anarhistov.

Poljski kandidati za podpredsedniško mesto. „Slovo polskie“ poroča, da ne bodo Poljaki kandidirali za podpredsedniško mesto v zbornici dr. Glabinskega marveč profesorja Starzyskega.

Vojni odsek italijanske zbornice je sklenil od 200 milijonov, ki jih je vojni minister zahteval za izredne vojne nabave, dovoliti za sedaj le 60 milijonov, to pa z ozirom na preiskavo, ki se vrši glede vojaške uprave.

Japonska in Združene države. New-yorški „Evening Sun“ je priobčil neko brzojavko iz Tokija, ki pravi, da je glasom poročil opozicijskih listov bivši japonski ministriški predsednik grof Okuma zahteval, da so bila narodna stremjenja Japoncev naperjena na uredbo vprašanja v San Francisku. Japonska bo zahtevala od župana v San Francisku zadoščenje in enako postopanje z Japonci kakor z Anglosasi.

Dopisnik „Associated Presse“ v Tokiju poroča, da so politični in nepolitični voditelji vidno v skrbi radi bodočega razmerja Japonske do Združenih držav. Sicer se ne misli na javno sovraštvo, vendar so v političnih krogih v skrbeh radi čudnega vedenja Amerike nasproti avtonomnim državam in radi kljubovalnosti nasproti Japoncem.

Dnevne vesti.

Dr. Šusteršič na snubitvi v Dalmaciji. Dne 1. t. m. se je mudil g. dr. Ivan Šusteršič v Zadru, kjer je obiskal državne poslance dra. Ivčevića, Biankinija in Prodana.

Šel je tja doli, da se informira, kaj mislijo dalmatinski poslanci o grupiranju v novi državni zbornici. Toliko dr. Ivčević, k olikor Biankinista mu izjavila, da sta zato, da se vsi jugoslovani — 12 Hrvatov, 2 Srba, 18 klerikalnih, 4 liberalni Slovenci in dr. Rybář — združijo v en klub, ki bi štel 37 členov ter bi temu številu primerno igral še precej važno vlogo v novi zbornici. Zaderski „Narodni list“, glasilo poslanca Biankinija, pripominja k temu, da je to osebno mnenje gornjih poslancev, ali končno odločijo o tem vsi dalmatinski zastopniki, ko se snidejo na skupen sestanek s trojico istrskih drugov. Mi pozdravljamo z veseljem gornjo izjavo uglednih dalmatinskih politikov ter ne dvomimo, da bo tudi sklep vseh dalmatinskih in istrskih poslancev odgovarjal željam in nazorom Biankinija in Ivčevića.

Občinske volitve v Puli in socialna demokracija. Shod „deželnega političnega odbora socialne demokracije“, ki se je vršil te dni v Puli, se je bavil tudi z občinskimi volitvami v Puli, ki se prično dne 14. t. m. oziroma z vprašanjem, kako se imajo socialisti vesti na teh volitvah. Po hudih napadih od strani govornikov na novo „gospodarsko stranko“ je shod sklenil, da stopi v boj proti tej stranki ter pozove javno mnenje na borbo proti njej, ki hočejo baje še bolj utegniti itak že skrženo občinsko avtonomijo. Ta sklep so govorniki utemeljevali v glavnem s trditvijo, da se za gospodarsko stranko skriva reakcija, ki združuje mornarico in italijanske in slovenske klerikale.

Eden govornikov se je tudi čudil, kako da je mornarica sedaj razvezala kompromis, ki ga je skozi desetletja vzdrževala z italijansko narodno-liberalno stranko, da-si ni ta stranka danes nič bolj nacionalna in liberalna, nego je bila popred.

Mi pa strmimo na nedoslednosti socialne demokracije, ki danes jemlje v obrambo stranko, katere gospodarstvo je sam vodja italijanske socialne demokracije na javnem trgu v Puli uprav uničevalno obsojal. — V sedanjem boju, ki ga je napovedala nova gospodarska stranka, ne gre nikakor: ne za politične ne za narodne cilje, še manj pa za utesnevanje občinske avtonomije, ampak le za ozdravljenje škandaloznega občinskega gospodarstva!! Če socialni demokrate danes govore o boju reakcije proti svobodi, je to le gola pretveza in politični humbug, ki smo ga v zadnji čas že vajeni pri socialistih in ki naj pokrije suho dejstvo, da hočejo socialisti zopet enkrat rešiti istega Rizzija in njegovo italijansko stranko in to iz samega strahu, da ne bi tudi par Slovanov prišlo v puljski mestni zastop.

Igra, ki so jo puljski socialisti izvajali na državnoborskih volitvah, se ima torej ponoviti na občinskih volitvah. Sam Bog naj umeje takov socializem! Umeti ga more le oni, ki ve, kakor vemo to mi, da so puljski socialisti istotako kakor njih tržaški sodruzi — le navadni italijanski nacionalisti, katerim slepo slede tudi slovenski socialisti v Primorju. Naj se stvari sučejo kakor hočejo, konec je vendar vedno ta, da italijanski socialisti podpirajo italijanske nacionaliste proti Slovanom, pa naj se tudi poslednji bore proti korupciji in za najdemokratskejša načela.

Angleški časnikiarji so se včeraj v jutro ob 8. uri in tri četrti povrnili s parnikom z Gruža v Trst. Tu so si nekoliko ogledali mesto, na kar so odšli v Miramar a od tam na Opčine, od kjer so se z vlakom državne železnice ob 4. uri 59 minut odpeljali na Bled.

Gosp. Namestnik princ Hohenlohe se je včeraj zjutraj povrnil z Dunaja.

Poročilo o sobotnem občnem zboru „Dramatičnega društva“ smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za nedeljsko številko.

„Prvo društvo c. k. uslužbencev za Trst in Primorje“ nas prosi, naj posebno naglasimo, da nima to društvo nikake zveze s „Fascio“ (z zvezo) državnih uslužbencev, ki je bilo te dni predmetom oistre kritike v „Edinosti“.

Proti podraženju kruha. Kakor smo že javili, je imela sinoči komisija proti podraženju živil sejo, v kateri se je bavila z vprašanjem, kako bi se odpomoglo proti sedanjemu podraženju kruha. Dr. Constantini je, (kakor poročevalec pododbora) povedal, da po mnenju tega odbora, glavni vzroki temu podraženju tičijo v podraženju surovin, v povišanju plač delavcem in v povišanju najemnin pekarniških prostorov. Zadnje 15% povišanje plač delavcem bi sicer še ne opravičevalo tega podraženja, a to zadnje povišanje je takorekoč napolnilo mero: v teku 10 let so se namreč plače delavcem povišale vsega skupaj za 100%. zmanjšal se dnevni delavni čas in dočim so prej delavci delali ves teden, imajo sedaj vsaki teden en dan svobode, ki jim je pa plačan, dočim mora gospodar najeti za tisti dan družega delavca in tudi tega plačati. Vsled tega so peki sklenili, da ne bodo več pekli kruha, ki so ga prodajali po 24 stotink kg, a ostali kruh da bodo prodajali po 4 stotinke dražje na kilogramu, tako, da bo najcenejši kruh po 32 stotink kg. Edini „Panificio“ da bo še pekli oni kruh, ki se je do sedaj prodajal po 24 stotink, a prodajal da ga bo po 28 stotink kilogram.

V seji se je vnela živahna debata, slednjič pa je bil vsprejet predlog pododbora, da se zaprosi mestni svet za dovoljenje, da sme mestna vbožnica peči kruh, ki bi ne bil dražji, nego po 28 stotink kg in da se s tem takoj prične.

Peči mestne vbožnice lahko spečejo 1000 kilogramov kruha na dan več nego sedaj, kar bi bilo seveda mnogo premalo. Vendar bi to moglo vplivati na ostale pekarnarje in jih prisiliti, da bi tudi oni izdelovali kruh po 28 stotink kg.

Še nekaj o nesreči z avtomobilom v Gradcu. O tej nesreči, ki je zahtevala človeško žrtve v osebi gospe Estele Geffer-Wondrich, soproge tržaškega odvetnika dr. Geffer-Wondricha, čitamo v Graških časnikih sledeče podrobnosti.

Dr. Paalen, brat pokojne gospe Estele, ima v Eggenbergu blizu Gradca neko zdravilišče, a poleg tega svoj dvorec. Gospa Geffer-Wondrich je s svojimi štirimi otroci letovala vsako leto v tem dvorcu. Minole nedelje je šla gospa Estela sama na sprehod, dočim je hodila navadno vselej v družbi kake druge osebe, ker ni dobro slišala, ne dobro videla. Okolu 9. ure, ko se je že vračala proti dvorcu, je prišel proti njej avtomobil dra. Steinbüchela, ravnatelja nekega družega zdravilišča, zvanega Frauenheim. V avtomobilu sta sedela dr. Steinbüchel in njegov „chauffeur“ Fran Kroper. Avtomobil je sicer vozil počasi. Ko je „chauffeur“ zapazil gospo, ki je šla ob levi strani ceste, je dal znamenje z rogom in obenem zavil na desno. A v isti hip je zavila na desno tudi gospa in zadel je vanjo blatobran avtomobila in jo vrgel v stran. Padša na tla je gospa zadela z glavo na kamen ter se takoj onesvestila. „Chauffeur“ je bil takoj vstavl avtomobil, a dr. Steinbüchel je skočil k gospej, jo dvignil in jo prenesel v neko bližnjo gostilno, kjer jo je preiskal. Imela je precejšnjo krvavečo rano na glavi: družih zunanjih ran ni bilo videti. Dr. Steinbüchel je na to poslal „chauffeurja“ z avtomobilom po dra. Hagerja v zdravilišče Frauenheim in mu naročil, naj mejo potjo obvesti o dogodku orožniško postajo v Eggenbergu. Malo pozneje sta prišla dr. Hager in orožniški postajevodja z nosilnico. Gospo so položili v nosilnico in jo prenesli v Frauenheim.

Ker gospe niso poznali in so mislili, da je pacientinja iz dr. Paalenevega zdravilišča, so o dogodku brzojavili dr. Paalenu, prosič ga, naj bi prišel v Frauenheim. Nič hudega sluteč je šel dr. Paalen v Frauenheim z vsem orodjem, ki bi je potreboval za prvo pomoč. A ko je prišel v Frauenheim, je izvedel, da je nesrečna gospa že vmrla. Vendar ni še vedel, kdo da je nesrečnica. Še le ko je pristopil k postelji in odkril mrtvo truplo, je spoznal svojo sestro. Istotako ni bil gospe spoznal dr. Steinbüchel, ki jo je bil (kakor smo že povedali v prvi tozadnevni notici) operiral pred kakimi 6 meseci. Še-le, ko je izvedel za njeno ime, se je tega spomnil in jo spoznal.

Mrtvo truplo pokojnice je bilo preneseno v zdravilišče dra. Paalena, kamor je pozneje prišla sodna komisija. Iz izjav raznih prič izhaja, da je avtomobil res vozil počasi in da je „chauffeur“ dal večkrat znamenje z rogom.

Gospej je bilo 27 let — in ne 24, kakor smo pomotoma poročali v prvi notici. Zaprtila je štiri otroke, katerih najmlajemu je šele 18 mesecev, in je bila v blagoslovljenem

stanju. Pokopali so jo predvčeršnjim na protestantskem pokopališču v Gradcu.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Nesreča z avtomobilom v Trstu. Sinoči ob 6. uri in pol, vračaje se od konjskih dirk, je avtomobil barona Petra Morpurgo na Corsu zadel v gospo Marijo Cuttin, stanujočo v ulici Corti št. 3. Dočim trdijo priče, da je „chauffeur“, ki je 31-letni Emil Radin, vozil naglo, trdi on, da je vozil jako počasi in pripoveduje o nesreči sledeče: Ko je prišel on z avtomobilom, v katerem je sedelo več oseb, do vhoda v ulico sv. Antona, mu je prišel nasproti tramway. On je vozil po levi strani ulice, in sicer v smeri proti Borznemu trgu. V isti hip, ko je šel tramway mimo njega, je prišla gospa izza tramwaya in naravnost proti avtomobilu. To vidič je on takoj vstavl avtomobil, ki je pa bil že zadel gospo v levi bok in jo podrl na tla. Vendar pa ni prišla gospa pod avtomobil. — Zdravnik, ki je gospo preiskal, je našel, da ima gospa le oteklino vsled vdarca na levem boku, a ni izključil, da jej je morda strto kako rebro.

Rogovilež. 23-letni medicinec Nikolaj B., doma nekje iz Grške, je predvčeršnjim okolu 1. ure popoldne rogovilil v Barkovljah. Najprej je bil oklofutan nekega dečka, a potem je vdaril s pestjo po obrazu nekega zidarskega naddelavca. Ko je pa prišel redar, se je postavil po robu tudi temu. Redar je moral pogniti sabljo iz nožnice, a oni je pograbil za sabljo, in redar mu je ni mogel nikakor iztrgati. Slednjič — in s pomočjo družih ljudi — je bil rogovilež vendar nadvladan in odveden na policijo, kjer so ga pridržali v zaporu.

Poskus samomora. 30-letna Marija K., ki je stanovala skupaj z nekim finančnim rešpicijentom v hiši št. 9 v ulici Alfieri, si je sinoči okolu 6. ure in pol z nožem prerezala vrat. Pozvan je bil k njej zdravnik se zdravniške postaje, ki je najprej vstavil krvo-tok in jo dal potem prenesti v mestno bolnišnico.

Na podlagi tiralnice, ki jo je proti njemu izdalo tukajšnje deželno sodišče radi zločina tatvine, je bil včeraj aretovan 21-letni težak Peter G.

Pretep. 28-letni tesar Josip Sušnič, stanujoči v Rocolu št. 41, se je predsinočnim na dvorišču sprl s 55-letnim tesarjem Ivanom Arduin-om, ki stanuje v ulici della Madonna št. 14, a je bil prišel obiskat svojega sina Frana, ki stanuje v isti hiši kakor Sušnič. Ker je bil Sušnič začel pretepati starega Arduina, je Fran Arduin priskočil očetu na pomoč. A Sušnič je vzel nož iz žepa in z istim grozil obema. Stari Arduin je pa šel po redarje in dal Sušniča aretovati.

Aretovani tatovi. V noči od 22. na 23. maja t. l. so bili tedaj še neznani uzmoviči ukradli iz nekega vagona v svobodni luki 5 vreč kave, vredne 550 kron. Skušali so prenesti ukradene vreče do barkovljanskega obrežja. A mejo potjo jih je bil zapazil neki finančni stražnik, vsled česar so morali popustiti vreče in pobegniti. Predsinočnim so pa bili aretovani 25-letni Josip H., 27-letni Andrej Š. in 27-letni Anton A., vsi trije težaki in vsi trije stanujoči na Greti. Policija je namreč dognala, da so se ti trije ptički vdeležili te tatinske operacije.

Neznani tatovi. 45-letni trgovec z lesom Anton Levstik, doma iz Jazbine na Kranjskem, je prijavil včeraj predpoludne na policijo, da sta mu predsinočnim v ulici del Belvedere dva neznana človeka, ki sta se mu bila pridružila, najprej ponudila cigareto. Ko je on cigareto pokadil, je malo za tem zapal, na kar sta mu ona dva vzela uro, veržico in nekaj drobiza: vsega skupaj da ima 31 kron škode.

— Josip Perharc, doma iz Sežane, je pa prijavil, da mu je predvčeršnjim popoldne neznani uzmovič v ulici dell' Acquadotto vkral železen drog, vreden 10 kron.

Loterijske številke izžrebane dne 5. junija 1907. Brno 56 15 39 79 4. Ino-most 62 48 55 34 74.

Smešnica. Sobarica je slonela pri oknu in gledala na ulico. Gospa je prišla tiho k njej in jo vščnila v nogo. Ker se sobarica ni niti zmenila za to, jej je gospa dejala: „Kako to, da se niti ne ozrete, dasi sem vas precej močno vščnila?“ — „Oh, oprostite, — je dejala sobarica — jaz sem pa mislila, da me je vščnil gospod!“

Koledar in vreme. Danes: Norbert, škof; Milutin; Dobroslava. — Jutri: Robert, spoznavalec; Preslav; Veselica. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 20° Celzsius. — Vreme včeraj: deloma oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju bo imelo dne 7. junija svoj III. redni občni zbor ob 1/8 uri v prostorih „zum grünen Tor“, VIII. Lerchenfeldergasse. Slovenski gostje dobrodošli!

Bratje Sokoli!

Jutri zvečer v petek 7. t. m. ob 8. uri in pol se bo vršilo v društveni telovadnici posvetovanje zavejavčih nedeljski izlet v Pazin. Vabimo torej vse brate Sokole, ki nameravajo priti v sokolski obleki, da se tega pogovora gotovo udeležijo.

Kdor se misli vdeležiti banketa, naj to takoj naznani naravnost slavnostnemu odboru v Pazinu.

Vesti iz Goriške.

Zavod za pospeševanje male obrti na Goriškem, ustanovljen leta 1903, je napravil v prostorih trgovske in obrtne zbornice goriške razstavo stavbinske obrti, katera se je svečano otvorila zadnji dan maja v navzočnosti knez nadškofa in drugih državnih organov, zastopnikov mesta in raznih trgovinskih komor.

Akoravno je ta zavod ustanovljen za vso deželo, torej tudi za Slovence, se vendar na otvoritvi razstave ni slišalo niti besede slovenske, marveč samo laško in zveličalno nemščino. Zavodu predseduje znani rojeni Ljubljčan Ernest Holzer, tovarnar sveč in mila. V odboru sta sicer tudi dva Slovenci, namreč deželni odbornik Berbuč in lokavski župan Vidmar. Ako že nobeden drugi uradnik vseh ni hotel spregovoriti slovenske besede, moral bi se bil eden teh dveh gospodov povspeti do tega in tako pokazati raznim zastopnikom, da so v Gorici tudi Slovenci.

Sicer je delovanje tega zavoda jako koristno, toda žalibog večinoma le za italijanske obrtnike. Od časa svojega obstanka je priredil 26 nadaljevalnih tečajev in sicer po 7 za čevljarje in krojače, 6 za krojačice, 4 za mizarje, po enega za sodarje in galvanotehnike. Ustanovil je dalje nadaljevalno šolo za slikarje, dekoraterje, lakirarje, pozlatare in slične obrti v Gorici ter okrepčevalnice za obrtne vajence v Gorici, Ločniku, Gradiški, Korminu, Tržiču, Červinjanu, Gradežu in Nabrežini. Izvzemi torej zadnji kraj le za Lahe, kar osvetljuje dovolj njegovo strankarstvo.

Na kongresu, ki se je vršil popoldne, predaval je sekciji načelnik v trgovinskem ministerstvu Viljem Exner: O minolem, sedanjem in bodočem vladnem delovanju za povzdigo male obrti v Avstriji. — Višji stavbeni svetnik Alojzij Erhard: Moderna tehnika obrtnikov. — Inženir Alojzij Loos: Podraženje benzina in motorji na nafto. — Inženir Herman Coretti: Vpliv dolžnosti za varovanja delavcev pri uporabi motorjev v malih obrtjih. — Profesor Robert Apitsch: Uzorna delavnica osrednjega urada za povzdigo male obrti. — Inženir R. Urban: Predavanje o tehnološki kemiji na obrtnih tečajih. — Dr. Adolf Vetter: Moderni razvitek umetnosti in obrtnik. — Inspektor L. Weigner: Dopolnjevalni tečaji na zavodu za povzdigo industrije v Pragi. — Vodja V. Schuster: Vpliv prejšnjega zavoda na vzgojo vajencev. — Dr. Friderik Rücker: Mojsterski izpiti na zavodih za povzdigo obrtništva. — Nadzornik Alfred Springer: Posredovanje zavodov za povzdigo obrti pri industrijskih komisijah. — Tajnik Anton Bisiach: Popolnitev informacijske službe pri zavodih za povzdigo obrti. — Čas za vsak govor je bil določen — na pol ure. Kaj se more pri tako važnih točkah povedati v pol uri!

Na banketu je prišlo zvečer (kakor ste že omenili a brez imen) med mestnim svetovalecem Frantzem in občinskimi inženirjem Bresodala do škandala, ki priča, koliko je vredna tako hvalisana in vedno povdarjana laška „avita, due volte millennaria cultura“.

Javna knjižnica za Ajdovščino in ajdovski sodni okraj. Ustanovni občni zbor javne knjižnice v Ajdovščini za Ajdovščino in ajdovski sodni okraj se bo vršil 9. junija t. l. (v nedeljo) ob 3. uri popoldne v dvorani gospoda Bratine v Ajdovščini po dnevnem redu: 1. Poročilo začasnega knjižničnega odbora o ustanovitvi knjižnice; 2. Predložitev pravila, po katerih se knjižnica ustanovi kakor društvo z a) častnimi člani, ki plačajo enkrat za vselej 25 kron, b) rednimi člani, ki bodo plačevali po 20 stot. na mesec.; 3. Vpisovanje članov; 4. Volitev pet odbornikov; 5. Predvarek knjižničnih dohodkov in stroškov za drugo polletje 1907; 6. Morebitni predlogi in nasveti. Zeleti je obilo udeležbe.

FML Oskar Potiorek, zapovednik 3. voja in zapovedajoči general v Gradcu, pride ta teden inšpicirat goriško posadko. Ker je ta general kolikor toliko slovenskega pokoljenja in je tudi vešč našemu jeziku, bo njega kratek životopis zanimal morda tega ali onega. Narodil se je leta 1853 v Pliberku na Koroškem. 1871 je dovršil tehnično-vojaško akademijo in je bil uvrščen kakor poročnik k 2. ženijskemu polku. Po dveh letih je bil imenovan nadporočnikom. Po dovršeni vojni soli l. 1877 je prišel k generalnemu štabu in sicer k 3. pehotni brigadi na Dunaju. L. 1878 bil je člen brodnice komisije v Sisku, potem pri zapovedništvu 5. bojnega voja v Brodu ob Savi, in slednjič pri 36. pehotni diviziji v Banjaluki. Maja 1879 je postal stotnik in je bil pridružen operacijski pisarni. 1883 je bil odlikovan z vojaškim križcem za zasluge in pridružen 17. kranjskemu pešpolku, kjer je ostal do 1885. Drugo leto je prišel zopet k generalnemu štabu in avansiral maja 1887 majorjem, novembra 1889 podpolkovnikom; 1890 je bil odlikovan z redom železne krone 3. razreda in pridružen koroškemu 7. pešpolku; 1891 je bil poklican zopet v operacijski biro in postal maja 1892 polkovnik generalnega štaba in od 1893 načelnik oddelka za operativna dela generalštaba. 1896 je bil odlikovan z vitežkim križcem Leopoldovega reda; 1898 je postal generalmajor z odlikovanjem reda železne krone 2. razreda in zapovednik 64. pehotne brigade v Budimpešti. V decembru 1902 je bil imenovan namestnikom šefa generalštaba, 1903 je avansiral feldmaršallajtnantom in je od 1. maja

letos zapovednik 3. vojnega voja v Gradcu, pod kateri spadajo posadke na Primorskem, v Trstu, Istri, na Kranjskem, Štajarskem in Koroškem.

Vesti iz Istre.

Bogat naroden dar Istri. 52.000 K za dijaško podporno društvo v Pazinu. Dne 1. t. m. se je sestal „Narodni odbor“, ustanovljen v Splitu povodom znanega krvavega gibanja na Hrvatskem leta 1903, da končno sklene o razdelitvi preostalih darov, zbranih ob tisti priliki. „Narodni odbor“ je jednoglasno vsprejel predlog hrvatskih zastopnikov na reškem sestanku 2. oktobra in je sklenil izročiti „Dijaškemu podpornemu društvu“ v Pazinu gori rečeno svoto v svrhu ustanovitve konvikta za učence hrvatske gimnazije v Pazinu ter je dal nalogo dru. Trumbiću, da ta sklep izvrši direktno.

Iz srca pozdravljamo ta plemenito-rodoljubni sklep splitskega „Narodnega odbora“. **Občinske volitve v Puli** se bodo vršile 14., 15., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 24. in 25. junija. Kakor smo svoječasno javili, so se imele te volitve začeti že 5. t. m., a so bile na pritožbo Rizzija in družbe odgojene. Pritožba se je oslanjala na trditve, da so bile volilne liste od strani okrajnega glavarstva kakor rekurzne instance nepravilno pripravljene.

Iz Voloskega: Dober glas se daleč čuje — tako pravi hrvatski pregovor. In ta pregovor se je uresničil prošle dni v našem „dijamantu“, v Voloskem. Ko smo namreč doznali, da pride tudi k nam dramatična družba Mihajla Markovića, bivšega člana deželnega gledališča v Zagrebu in srbskega v Belemgradu v namen, da priredi nekoliko modernih gledaliških predstav, smo bili iz sebe od veselja. Ime, ki si je pridobila ta častna družba ne le po vsej Hrvatski in Dalmaciji, ampak tudi na Reki, jamčilo nam je, da doživimo nekoliko lepih trenutkov v našem „Narodnem domu“. In nismo se prevarili. Naše občinstvo se je namreč že balo obiskovati gledališčne predstave potujočih družeb, ker je mislilo, da so vse take, kakor so bile nekatere prejšnje, ki niso zapustile prijetnih spominov.

Prvi nastop družbe Marković v lepi ruski komediji „Čikina hiša“, je kar elektrizoval navzoče. Vsi igralci so bili na svojem mestu in težko bi mogli reči, katera igralka ali igralec zasluži več pohvale. Vsi so mojsterski odigrali svoje težke vloge. Na drugem nastopu v historičnih fragmentih Nušića „Knez

(Dalje na 4. strani).

Potrjim srcem naznanja podpisana svojim prijateljem in znancom, da je danes ob 3. uri jutraj po mučni bolezni njihova ljubljena hči

Marija Filomena

učenka v VI. razredu

v 14. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil dne 6. t. m. ob 6. uri popoldne.

V KOMNU, dne 5. junija 1907.

Žalujoča obitelj: **MERKEL.****Tovarna pohištva****Aleksand. Levi Minzi**

ulica della Zesa št. 46

ZALOGA:**Piazza Rosario št. 1**

Katalogi načrti in proračuni

NA ZAHTEVO.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

zdiranje zobov brez**= vsake bolečine**

v zobarskem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Tuscher**TRST**

ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO**TRST****+ BARVE +****RAFFAELE SPAZZALI**

TRST

via Cassa di Risparmio št. 11
ogel Via Nuova

Posebnosti:

+ OLJA +

Slikanje na emailu. — Povlake za

+ POVLAKE +

pode. Povlake za ladje, jahte itd.

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznana kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminatu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolizla olja, mast za stroje, masila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagon, mast-vaselina za kožo, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

NOV DOHOD.

Perkal, zefir, saten, batist, four-lardin v barvah, batist bel in črn gladek in delan v veliki izberi in po najzmernejših cenah pri

Succ. Pietro Tavalato Trst**CORSO šte. 19.**

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvspešnejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu**TEKOČINA GODINA**

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Mila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Jesipa Godina, lekarna „Mila Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pol. povzročijo ali proti anticipatni pošiljati značka 7 K franko poštom in zavojem.

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno.**HOTEL BALKAN**

od Sembrije" in v francoski komediji „Svatbeno potovanje" spoznali smo, da imamo pred sabo prave umetnike. Poslušalec je bilo vsakokrat več. Na tretjem nastopu v italijanski igri G. Gallina „Marietta" (Cosi va il mondo) bimba mia smo bili kar očarani, po igranju gospe Barjaktarič, članice ljubljanskega gledališča, v glavni vlogi „Mariette". Nje svobodno kretanje, najvnost, simpatična pojava in prijetni glas so naše občinstvo kar osvojili in odveč bi bilo, ako bi pripovedovali, da je bila aplavdirana neštivilnokrat.

V nedeljo dne 26. maja so uprizorili ljudsko igro „Šokica". Če prav je bil tega dne sokolski izlet v Cirkvenico, je bila dvorana vendar natlačena občinstva. Tudi to igro so uprizorili mojsterski. V torek dne 28. maja pa je nastopila kakor gostinja v glavni vlogi „Magde" v Sudermanovi drami „Domovje" (Heimat) proslavljena umetnica hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu, gospa Marija markiza Ružička-Strozzi. Vsi sedeži so bili napolnjeni cvetom voloskopske inteligencije in velika dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Nismo poklicani, da pristojno opišemo, kako je slavna umetnica odigrala to svojo vlogo. Pri pomniti moramo le, da je bila neštivilnokrat burno aplavdirana in da so jej naši rodoljubi poklonili krasen šopek cvetlic in tudi naše glasbeno-dramatsko društvo jej je poklonilo lep šopek. V sredo dne 29. t. m. je ista umetnica nastopila v svoji glavni vlogi „Klara" v francoski igri „Lastnik plavžev".

Na dan Rešnjega telesa pa je naše Volosko doživelo nekaj nepričakovanega. Že 4 do 5 dni poprej smo se pripravljali, da na svečan način proslavimo hrvatsko-slovensko zmago v Istri. Družba Marković se je odločila uprizoriti „Zimsko Sunce" našega vrliga V. Car-Emina. Bil je napovedan izlet s parnikom iz Cirkvenice, Kraljevice in Bakra v Volosko, da se tudi naši bratje hrvatskega Primorja udeležijo naše proslave, ali, žalibog, radi slabega vremena se je moral ta izlet odpovedati.

Že ob 7^{1/2} uri zvečer je bila velika dvorana narodnega doma nabita občinstva, ki je prihitelo iz vseh naših bližnjih krajev. Vse, kar narodno čuti, je bilo navzoče, tem bolj, ker je bila polovica čistega dohodka predstave namenjena na korist družbe sv. Cirila in Metodija za Istro.

Točno ob 8^{1/2} uri se je dvignilo zagrnjalo in na odru, okrašenim zelenilom, se je prikazala proslavljena umetnica Ružička-Strozzi, da izreče krasen prolog, ki ga je za to priliko napisal naš Viktor Car-Emmin. Čim je spregovorila zadnjo besedo prologa, je bilo vse občinstvo vzhvičeno ter je burno aplavdiralo toliko markizi, kolikor V. Car-Eminu.

Istrsko igro „Zimsko sunce" so odigrali s tolikim oduševljenjem, da so bili neštivilnokrat izzvanj, posebno pa g. Dimitrijevič, ki je navlašč prišel iz Zagreba, da igra vlogo svečenika Marka.

Po drugem dejanju igre se je g. dr. Pošćić ob burnem odobravanju občinstva v lepih besedah zahvalil piscu drame, g. V. Car-Eminu in mu je v imenu tukajšnjih rodoljubov izročil v spomin lep srebrn lovorvenec. Markizi Ružička-Strozzi pa je bil podarjen lep šopek.

Po predstavi smo se veselili do pozno v noč v restavraciji in vsakdo je šel zadovoljen k počitku.

Družba Marković je uprizorila še 2 lepi igri „Navaden človek" Nučiča (solo-prizor „Kako da ga vsprejemem" je odigrala markiza Strozzi) in „Graničari" v vseobče zadovoljstvo. V torek in sredo je gostoval glasoviti komik zagrebskega gledališča g. Arnošt Grund v dveh svojih najboljših vlogah „Madame Mongodin in blaznica". Ti predstavi se uprizorita v prostorih „Zore" v Opatiji. V četrtek je bil beneficij vse dramske družbe Marković. Zelo hvaležni moramo biti g. Markoviću, da nam je priredil toliko užitka in da ni žalil ne truda ne denarja, da nam priredi toliko gostovanja iz Zagreba in Ljubljane in na zvršetku mu ne kličemo „Z Bogom", ampak „Na svidenje drugo leto!"

G. Marković gre sedaj v Cirkvenico in pride tudi v Trst, da priredi nekoliko predstav. Miga toplo priporočamo tamošnjim rodoljubom. Ako ga bodo podpirali, kakor zaslužuje, nam bodo hvaležni na priporočilu. Zdravo! E. B.

POSILANO*).

Prejeli smo in priobčujemo:
Št. 1081/07.

Slavni

Upravi lista „Edinost"

TRST.

Z ozirom na „Poslano" na XI. strani „Edinosti" z dne 2. junija 1907 št. 150 zahteva podpisani, da priobčite v smislu § 19. zakona z dne 17. dec. 1862 št. drž. zak. za leto 1863 tale

Uradni popravek:

Ni res, da so na „Poslanem" podpisani oziroma podkrižani izročili dne 14. maja 1907 predsedniku(?) kakoršno si bodi izjavo.

Res je, da je obč. tajnik g. Fr. Klemenčič v seji dne 4. maja t. l. silil na to, da se reši še točko dnevnega reda; prošnje za mesto pomožnega tajnika oz. tajnika.

Res je, da sta ude večine gg. Škergat in Koterle ugovarjala, češ, pustimo to, za to je še čas.

Res je, da je potem, dne 10. maja 1907 došla podpisani po pošti vloga št. 935/07 z dne 4. maja t. l. v kateri 16 podkrižanih oziroma podpisanih občinskih odbornikov predlaga, da se sprejme odpoved občinskega tajnika g. Frana Klemenčiča.

Ni res, da bi bil na isti vlogi podpisan vaški načelnik iz Kubeda Josip Rojc.

Ni res, da bi se v seji občinskega zastopstva dne 22. maja sklenilo, da se sedanjemu tajniku odpove služba in da bi se s sklepom naložilo podpisani, „naj takoj javno razpiše službo s plačo 1600 kron na leto in prostim stanovanjem brez družih postranskih dohodkov". Tak sklep bi bil nezakonit, ker mora vsak sklep pred izvršitvijo postati pravokrepn.

Podpisani izjavlja, da izvrši sklep občinskega odbora, kakor se je v resnici glasilo, takoj po pravokreposti istega.

Zlasti ni res, da bi se bilo sklenilo, da je razpisati službo z opazko „brez družih postranskih dohodkov".

Res je marveč, da se je po daljši debati izrecno sklenilo, da bo imel novi tajnik vse dosedaj običajne postranske zasluge, to je nagrade za proračun in obračun, za poslovanje pri bratovščinah, krajnem šolskem svetu in ustanovi Fabrisovi i. t. d.

Ni res, da župan neče izvesti sklepa večine občinskih zastopnikov.

Res je, da tega sklepa, dokler ni postal pravomočen, izvršiti ne sme.

Županstvo Dekani,
2. junija 1907.

Župan: **PICIGA**

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon velevala.

Tujci v hotelu „Balkan".

Na novo so došli dne 5. junija:

Kovačič Sp. uradnik, SPLIT; Vane J. uradnik, JAVORNIK; Kovacs J. posestnik, OPATIJA; Smrene H. posestnik, OPATIJA; Rudy J. zasebnik, VELIKI LOSINJ; Ehrenzweig A. uradnik, BELIGRAD; Debellek IG. inženir, GORICA; Meltzer F. uradnik, GRADEC; Gobjaković G. uradnik, SARAJEVO; Dietrich F. trgovec, POSTOJNA.

Išče se

vajenca za trgovino mešanega blaga.
Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti".

581

Proda se

ali da v najem nova hiša, 6 sob in kuhinja v Rodiku. Proda se tudi 6-letna kobila. — Ivan Č e h, Roč, Istra.

632

Sprejme se

takoj dober mehanik za dvo-kolesa (bicikle) v Gorici, via Duomo 3.

638

Gospod 28 let

z dobrimi spricvali, več slovenskega, hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, išče primerne službe. Naslov: Anton Ažanič, ulica Massimo d'Azeglio 2.

635

V nedeljo

dne 9. junija priredijo fantje v Podgorju pod Slavnikom z raven železniške postaje Veliki narodni hrvatski ples na golih istrskih tleh. Svrala bo narodna godba. (637)

637

Zgodovinsko

znameniti grad Senožski z mnogostevilnimi sobami dvoranami, hlevi itd. je na prodaj. Istotako se prodajo travniki in bližnji gozdi. Za gradom je obširen senenati park, od koder se vidi morje v bližini Trsta — rjak balsamičen. Z gradom se prodaja tudi več tisoč orolov lova. Podrobnije pove Ivan Zeleni trgovec v Senožčah.

602

Staro železo

kovino in kaveč se kupi. Skladišče ulica Antonio Caccia št. 17.

618

Bicikelj

skoraj nov preda se radi odpotovanja po jako ugodni ceni. — Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti".

1006

MODERCI

za gospe in gospodične, na lašč napravljeni, da dajo životu najlepšo vitkost; pripravljeni za dom, lawn-tounies, za jahanje in planjanje. Prodajajo se po kron 6, 8, 10 pri Fanny Jiles, Trst ulica Torre bianca št. 32, IV. nadstropje.

Št. 603.

Lov občine Rakek

se odda potom javne dražbe za dobo pet let v najem.

Javna dražba vršila so bo dne 22. junija t. l. ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Cerknici.

Ta lov ima pred vsemi drugimi prednost radi ugodne železniške zveze, lepe obraščene med knežjim gozdom velike in prijazne doline, na kateri v sredi stoji železniška postaja Rakek, in kratkočasna vas Unec, in radi tega kjer na sladko pašo v ta lov tišči divjačina iz okoli stoječih knežjih gozdov. Vsled tega je lov neprecenljive vrednosti in priporočila vreden.

ŽUPANSTVO RAKEK

dne 4. junija 1907

J. Fatur.

Restavracija Berger

pod gradom

Senčnati vrt — krasen razgled
MODERNO KEGLJIŠČE.

Velika dvorana za društva in za zabavne sestanke je na razpolago.

S spoštovanjem Marija Koller.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

Št. 895/07.

Razpis službe zdravnika.

Ivršuje sklep obč. starešinstva od 7. februarja t. l. št. 264 razpisuje podpisano županstvo službo občinskega zdravnika v krajevni občini Komen. Poleg plače, kojo se določi po zahtevi in dogovoru, imel bo občinski zdravnik lastno lekarno in izvrševal bo zdravniško prakso tudi v okolici, ki obsega več občin, koje so brez zdravnika.

Nastop službe 1. julija t. l. Prošnje je vložiti do 15. t. m. na podpisano, katero daje na zahtevo vsa pojasnila.

Županstvo občine Komen

dne 3. junija 1907.

J. VOLČIČ, župan.

Odlikovana tovarna glasovirjev**E. Warbinek**

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12
(vogel Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov, glasovirjev svetovnih tvrdk Steinwey in Jons v New-Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji

Izposoje. — Menjuje. — Daje na obroke. Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

SLIKAR - DEKORATER**Giuseppe de Franceschi**

Trst, ulica Boschetto št. 6

izvršuje vsakojako slikanje sob v različnem modernem skladu

Tapeciranje s papirjem.

DELO DOVRŠENO. CENE ZMERNE.

Sobni slikar in lakirar GIORGIO PRIFTI, Trst

ulica San Michele št. 5

Slika sobe v vsakojakem umetniškem slogu, izvršuje tapecirarska dela s papirjem, prevzema dela novih zgradb.

CENE ZMERNE

Letovišče Vipava — Hotel ADRIJA

Zelo romantičen kraj, oddaljen od Trsta, 1 uro po železnici do Štanjela, 1 uro z vozom do Vipave. — Vsako nedeljo in praznik omnibus iz Vipave v Štanjel in nazaj. — Odhod iz Štanjela 10-15 zjutraj, iz Vipave v Štanjel k večernemu vlaku, ali po zahtevi gostov.

Vožnja stane do Vipave 1 krono. — HOTEL ADRIJA ima svoje vrtove tako imenovane „pod Skalo", kjer je izvir Vipave.

Toči se najboljša vipavska vina iz kleti grofa Lantierija in Pizenako pivo prve vrste. — Kuhinja izvrstna, postrežba točna, cene zmerno.

Voditelj M. Wassmayer
Höteljer.

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN**MIZARSKÉ ZADRUGE**

v GORICI-SOLKAN

TRST VIA DEI RETTORII (ROSARIO)

PODRUŽNICE: SPLJET, REKA

PALAČA MARENZI
TELEFON N. 1631**Rodolphe Maas, Trst — ulica Farneto 38**

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd.

posebno za žage na paro in mline.

Nitni bombaž za čiščenje strojev.